

RERUM NOVARUM 2010

Als wij met het ACW Rerum Novarum vieren, dan wil dit zeggen dat we fier zijn op onze sociale beweging, dat wij willen onderlijnen dat sociaal engagement belangrijk is en dat we het ACW op de kaart willen zetten en duidelijk maken aan de samenleving en aan de politici dat het ACW een sterke boodschap van solidariteit en sociale rechtvaardigheid heeft, die ze ook wil omzetten in de dagdagelijkse realiteit.

In het ACW-Congres van 24 april j.l. zijn drie belangrijke doelstellingen benadrukt : vooreerst het streven naar een sociaal rechtvaardige en solidaire samenleving, vervolgens de wens om onze visie en onze actiepunten meer onder de publieke aandacht te brengen, en tenslotte de wil om met de deelorganisaties van de beweging en met hun talrijke vrijgestelden en vrijwilligers optimaal samen te werken, want mekaar steunen is duidelijk een win-win situatie voor elk der organisaties.

De Europese Commissie besliste 2011 tot het Europese jaar van de vrijwilligers uit te roepen. Met onze tienduizenden vrijwilligers in Ziekenzorg, bij Kazou, in de thuiszorg, in onze CM-besturen, maar ook bij ACW, KAV, KWB en KAJ, hebben wij ervaring op dat vlak. Laten we er dan ook voor uitkomen en dit duidelijk op onze affiche zetten.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om hulde te brengen aan onze ACW-Voorzitter Jan Renders bij wie deze doelstellingen nauw aan het hart liggen.

Wij zijn ervan overtuigd dat Patrick Develtere, die op het Congres van 24 april werd verkozen als nieuwe voorzitter van het ACW en dus opvolger van Jan Renders, de door Jan ingeslagen weg verder zal uitdiepen.

Op een moment dat het economisch minder draait, dat de werkloosheid toeneemt en dat het tekort van de Staat te hoog oploopt, moeten we als sociale beweging meer dan ooit onze stem verheffen en mee verantwoordelijkheid opnemen om de sociaal-economische problemen aan te pakken, om te zorgen voor een sterke sociale zekerheid, een rechtvaardige fiscaliteit en een eerlijke verdeling van de lasten.

Wij willen niet dat de zwakste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.

Tegelijk moeten we onze verantwoordelijkheid durven opnemen.

Op een moment dat het overheidstekort dit jaar bijna 5 procent van het bbp bedraagt (16 miljard euro) en de overheidsschuld dicht bij 100% van het BBP komt, kunnen we het ons niet permitteren om enkel met een lange lijst eisen uit te pakken die het overheidstekort nog verder doet ontsporen.

Laat ons duidelijk zijn : er zal moeten bespaard worden om het overheidstekort te verminderen, maar ook om jobs te creëren en dus werkloosheid te verminderen en een aantal noodzakelijke maatregelen in de sociale zekerheid en op het vlak van de strijd tegen te armoede te kunnen betalen.

De scherpste indicator voor armoede is het aantal leefloners.

Het Brussels Gewest heeft meer leefloontrekkers dan heel Vlaanderen : 24.975 tegen 24.841. Dat betekent dat het percentage leefloners in Brussel zesmaal hoger is dan in Vlaanderen. Wallonië met 3,3 miljoen inwoners heeft 40.712 leefloners, dat is verhoudingsgewijs maar de helft van het Brusselse cijfer, maar wel driemaal meer dan het Vlaamse.

De belangrijkste dam tegen armoede is werk.

Bovendien is meer werk ook de beste garantie om de sociale zekerheid betaalbaar te houden.

Want wie werkt, betaalt mee de solidariteit.

Ook het bevorderen van de activiteitsgraad tussen 55 en 65 jaar, is een belangrijke factor in de financiering van de sociale zekerheid.

De mensen verplichten om langer te werken dan 65 jaar is niet aan de orde in ons land, maar wel de activiteitsgraad vóór 65 jaar.

Amper een derde van de groep tussen 55 en 65 jaar is nog actief, en dat is eigenlijk te weinig. Het verhogen van de activiteitsgraad moet echter oog blijven hebben voor zware beroepen. Niet alle jobs kan men over dezelfde kam scheren.

Een tweede reeks maatregelen die het risico op armoede moet verminderen is de verhoging van de uitkeringen. De vorige regering had hiervoor een selectief stappenplan uitgetekend. En dit stappenplan moet worden verder gezet met bijzondere aandacht voor de laagste pensioenen, werkloosheidsuitkeringen en invaliditeitsuitkeringen en het leefloon. Op vlak van invaliditeit bepleiten wij :

- stijging van de minimumuitkering voor invalide gezinshoofden met 150 euro per maand ;
- 250 euro vakantiegeld voor alle invalide personen en
- verhoging van het kindergeld voor invaliden met 100 euro per maand/kind.

Met deze eisen hebben wij vorig jaar de actie "Geef langdurig zieken opslag" gevoerd en 170.000 handtekeningen verzameld. De resultaten die we daarmee boekten voor de chronisch zieken zijn reëel, maar te weinig. Deze maand krijgen invalide personen die 5 jaar arbeidsongeschikt zijn een inhaalpremie (vakantiegeld) van 75 euro. Wij hebben 250 euro gevraagd. Daarnaast is de invoering van een nieuwe drempel van 930 euro voor gezinnen waarin beide partners van een uitkering leven. Dit maakt dat deze langdurig zieken in de toekomst een uitkering ontvangen als alleenstaande (55% van het loon) ipv samenwonende (40% van het loon). Alles samen kosten deze maatregelen voor chronisch zieke mensen die in armoede leven 19 miljoen euro. Peanuts, als we weten dat de BTW-verlaging van 21% naar 12% voor wie regelmatig op restaurant gaat de samenleving 225 miljoen euro kost ! Van een wanverhouding gesproken !

Nog op het vlak van de ziekte- en invaliditeit zien we dat in de statistieken van de langdurig zieken en invaliden de psychische aandoeningen op de eerste plaats komen, vóór de ziekten van het bewegingsstelsel en de ziekten van het hart- en vaatstelsel. Dit kan opmerkelijk lijken maar is het niet. Heel veel mensen haken af en worden langdurig ziek en werkonbekwaam onder druk van teveel stress. 1 op 4

Belgen heeft ooit al met psychische problemen te maken gehad : 8% van kinderen/jongeren lijdt aan depressie. Een studie over geneesmiddelenverbruik bij jongeren toonde een verontrustende stijging aan van het gebruik van psychofarmaca zoals middelen voor de behandeling van ADHD.

Wij kijken uit naar de aangekondigde voorstellen inzake hervorming van de geestelijke gezondheidszorg. Deze voorstellen zouden gaan in de richting van meer psychiatrische zorg buiten het ziekenhuis en de uitbouw van betere netwerken. Essentieel is dat de terugbetaling van geestelijke gezondheidszorg vollediger wordt geregeld in de ziekteverzekering. Gezien de lange wachtlijsten en de grote vraag zijn wij er voorstander van om voor psychotherapeuten onder strikte voorwaarden een terugbetaling te voorzien in de ziekteverzekering.

Uit onderzoek blijkt dat 60% van de personen in armoede de kosten voor gezondheidszorg moeilijk of niet kunnen inpassen in hun huishoudbudget, en dat 17% van hen de verzorging die zij nodig achten om financiële redenen uitstellen.

De betaalbaarheid van de zorg blijft dan ook voor de CM een zeer belangrijk aandachtspunt.

Begin deze week hebben we een akkoord kunnen bereiken met de dokters en de andere mutualiteiten, met uitzondering van de onafhankelijke mutualiteiten, over een CM-voorstel waarbij de derde betalingsregeling voor een aantal sociale categorieën niet meer kan worden geweigerd als de patiënt erom vraagt bij een raadpleging. Dat is al werk voor de nieuwe regering om hiervoor een KB te maken.

Op het vlak van de betaalbaarheid van de zorg is natuurlijk een ziekenhuisverblijf een belangrijk knelpunt.

Vooraf de Brusselse regio vormt een probleem met ziekenhuizen zoals de IRIS-ziekenhuizen, het Bordet-instituut, het Brugmann ziekenhuis, het Erasmusziekenhuis - om er maar enkele te noemen - vragen tot 300% supplementen. Het Edith Cavel ziekenhuis vraagt zelfs tot 400% supplementen. Dit is er over. En dan mag je nog van geluk spreken als je een arts aan uw bed krijgt die Nederlands verstaat.

Wij eisen dan ook van een volgende regering dat het vragen van hoge ereloonsupplementen in éénpersoonkamers een vermindering van de verpleegdagprijs voor het ziekenhuis tot gevolg zou hebben.

Dit is een techniek die Minister Demotte invoerde voor tweepersoonkamers, en waar de ziekenhuizen wel degelijk op reageren.

Een noodzakelijk selectief programma met sociale maatregelen zal pas mogelijk zijn in het kader van een globaal saneringsplan.

De uitkeringen van de sociale zekerheid komen voor besparing niet in aanmerking, integendeel, de minima en de berekeningsplafonds moeten verhoogd worden. Maar op het vlak van gezondheidszorg is thans een overschot dat in een reservefonds terecht komt, maar dat in tijden van budgettaire problemen beter mede wordt aangewend om het overheidstekort te verminderen.

De beste garantie om straks de vergrijzing te kunnen betalen bestaat er in de overheidsschuld terug te brengen tot aanvaardbare proporties, dwz rond de 60% van het BBP. Als we de schuld nu te hoog laten oplopen is er straks geen ruimte om de vergrijzing op te vangen. De intresten op die overheidsschuld zullen beslag leggen op teveel inkomsten van de federale overheid. Bovendien leidt een hoge overheidsschuld tot steeds hogere rentevoeten en inflatie, wat de euro onder druk zet. De speculatie tegen Griekenland en andere Zuid-Europese landen maakt duidelijk dat we de sanering van onze overheidsfinanciën best au serieux nemen.

Een zuinig beleid in de sociale sector, een nauwkeurig toekijken of elke euro van de sociale zekerheid goed is besteedt, kan maar met overtuiging worden doorgevoerd, als dit ook gebeurt op het vlak van de fiscaliteit, en als de zwaarste lasten van een saneringsplan gedragen worden door de sterkste schouders.

Fiscale fraude maar ook fiscale ontwijking moeten worden aangepakt.

Het wordt hoog tijd dat tal van vennootschappen beter worden gecontroleerd, en dat aan allerlei spitstechnologieën die toelaten dat dik betaalde managers en andere veelverdieners erin slagen zo weinig mogelijk belasting te betalen door

allerlei zogenaamde beroepskosten af te trekken, en zich via een of andere vennootschapsvorm te laten betalen, paal en perk wordt gesteld.

Het wordt hoog tijd dat de top 10 van de best betaalde burgers het goede voorbeeld geven.

De budgettaire en sociaal-economische uitdagingen zijn dus groter dan ooit en vergen een krachtadig beleid.

De val van de regering komt dan ook uiterst ongelegen.

Dat BHV moet gesplitst worden op een voor de Vlamingen aanvaardbare wijze is een feit.

Wie geboren en getogen is in de rand rond Brussel weet dat dit noodzakelijk is.

Alle elementen om eindelijk tot een oplossing te komen, lagen op tafel. Helaas

De partijen die een oplossing voor BHV hebben gedwarsboomd, dragen een immens grote verantwoordelijkheid.

Maar ook de partijen en de politici die zelf met geen voorstellen afkomen, maar langs de kant staan te schreeuwen dat ons land een bananenrepubliek is, getuigen van weinig politieke verantwoordelijkheid.

Aan politiek doen is zich inzetten opdat de samenleving goed zou functioneren, dat er welvaart kan gecreëerd worden waar iedereen beter van wordt. Aan politiek doen is verantwoordelijkheid nemen in het belang van de burgers en niet in het eigenbelang of dat van de eigen achtertuin.

Politiekers zijn betaald om problemen op te lossen, en niet om problemen te scheppen.

Bij het dossier BHV heeft politiek-electorale berekening blijkbaar een grotere rol gespeeld dan politieke verantwoordelijkheid. Sommige partijen hebben er blijkbaar belang bij dat er geen oplossing komt voor BHV, want anders valt hun belangrijkste partijprogramma weg !

Voor ons moet BHV op een ordentelijke manier worden gesplitst. Dit is een terechte eis van de Vlamingen - maar een oplossing is ook dringend opdat dit dossier niet langer een hinderpaal zou vormen om de ernstige budgettaire en sociaal-economische problemen aan te pakken : meer werk, uitkeringen die bestaanszekerheid garanderen, strijd tegen armoede, versterking van de sociale zekerheid, betaalbare gezondheidszorg. Dit zijn de echte waarden waarvoor het ACW als beweging opkomt.

Dit zijn de punten waarop het ACW de politiek zal afrekenen.

Marc Justaert
Voorzitter CM